

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2019/947**2019 m. gegužės 24 d.****dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ⁽¹⁾, ypač į jo 57 straipsnį,

kadangi:

- (1) bepiločiai orlaiviai, nepriklausomai nuo jų masės, gali būti naudojami toje pačioje bendro Europos dangaus oro erdvėje kartu su pilotuojamais orlaiviais – tiek lėktuvais, tiek sraigtasparniais;
- (2) kaip ir pilotuojamų orlaivių, bepiločių orlaivių ir bepiločių orlaivių sistemų (UAS) naudotojams, įskaitant nuotolinius pilotus, taip pat tokių bepiločių orlaivių skrydžiams bei skrydžiams, vykdomiems naudojant bepiločio orlaivio sistemą, turėtų būti nuosekliai taikomos taisyklės ir tvarka ir užtikrinta, kad jų būtų laikomasi;
- (3) atsižvelgiant į skrydžių, vykdomų naudojant UAS, ypatumus, jie turėtų būti tokie pat saugūs, kaip ir pilotuojamų orlaivių skrydžiai;
- (4) bepiločių orlaivių technologijos leidžia vykdyti labai įvairius skrydžius. Siekiant užtikrinti ant žemės esančių žmonių ir kitų oro erdvės naudotojų saugą bepiločių orlaivių skrydžių metu, reikėtų nustatyti su UAS tinkamumu skraidyti, jas naudojančiomis organizacijomis ir asmenimis, taip pat su UAS naudojimu ir bepiločių orlaivių skrydžiais susijusius reikalavimus;
- (5) UAS naudojimo taisyklės ir tvarka turėtų būti proporcingos naudojimo arba veiklos pobūdžiui ir rizikai ir pritaikytos prie atitinkamų bepiločių orlaivių eksploatacinių ir skrydžių vykdymo vietos savybių, kaip antai gyventojų tankio, reljefo ir joje esančių pastatų;
- (6) remiantis rizikos lygio ir kitais kriterijais, skrydžiai turėtų būti skirstomi į tris kategorijas: atvirąją, specialiąją ir sertifikuotąją;
- (7) atsižvelgiant į susijusios rizikos lygį, atitinkamų bepiločių orlaivių savybes ir skrydžio vykdymo vietos savybes, UAS naudojimui turėtų būti taikomi proporcingi rizikos mažinimo reikalavimai;
- (8) atvirosios kategorijos, apimančios mažiausią riziką keliančius skrydžius, skrydžiams vykdyti neturėtų reikėti UAS, kurioms taikoma įprasta aviacijos reikalavimų laikymosi tvarka; tokie skrydžiai turėtų būti vykdomi naudojant Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 ⁽²⁾ apibrėžtų klasių UAS;
- (9) specialioji kategorija turėtų apimti kitų tipų skrydžius, kurie kelia didesnę riziką ir dėl kurių reikėtų atlikti išsamų rizikos vertinimą, kad būtų galima nustatyti, kokių reikalavimų reikia skrydžių saugai užtikrinti;

⁽¹⁾ OL L 212, 2018 8 22, p. 1.

⁽²⁾ 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

- (10) naudotojo deklaracijos sistema turėtų sudaryti sąlygas užtikrinti šio reglamento reikalavimų vykdymą vykdant specialiosios kategorijos mažos rizikos skrydžius, kuriems nustatytas standartinis scenarijus ir išsamios rizikos mažinimo priemonės;
- (11) sertifikuotosios kategorijos skrydžiams, be orlaivio sertifikavimo pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945, iš principo turėtų būti taikomos naudotojo atestavimo ir nuotolinių pilotų licencijavimo taisyklės;
- (12) nors pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945 kompetentingų institucijų išduotą pažymėjimą, susijusį su bepiločio orlaivio naudojimu, jį naudojančiais asmenimis, įskaitant nuotolinius pilotus, ir šią veiklą vykdančiomis organizacijomis arba pačiu orlaiviu, privaloma turėti vykdant sertifikuotosios kategorijos skrydžius, jo gali būti reikalaujama ir vykdant specialiosios kategorijos skrydžius;
- (13) turėtų būti nustatytos bepiločių orlaivių ženklinimo ir identifikavimo, taip pat bepiločių orlaivių ir atestuotų bepiločių orlaivių naudotojų registracijos taisyklės ir tvarka;
- (14) bepiločių orlaivių, kurie, atsitrenkę į žmogų, gali perduoti daugiau kaip 80 džaulių kinetinės energijos arba kuriuos naudojant kyla rizika privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui ar aplinkai, naudotojai turėtų būti registruojami;
- (15) tyrimai parodė, kad bepiločiai orlaiviai, kurių kilimo masė yra 250 g arba didesnė, keltų riziką saugumui, todėl turėtų būti reikalaujama, kad tokių bepiločių orlaivių UAS naudotojai registruotųsi naudodami tokius orlaivius atvirosios kategorijos skrydžiams;
- (16) atsižvelgiant į riziką privatumui ir asmens duomenų apsaugai, bepiločių orlaivių naudotojai turėtų registruotis, jei naudoja bepilotį orlaivį, kuriame yra jutiklis, kuriuo galima fiksuoti asmens duomenis. Tačiau to neturėtų būti reikalaujama, kai bepilotis orlaivis yra laikomas žaislu, apibrėžtu Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/48/EB dėl žaislų saugos ⁽³⁾;
- (17) informacija apie sertifikuotų bepiločių orlaivių ir atestuotų bepiločių orlaivių naudotojų, kuriems taikomas registravimo reikalavimas, registraciją turėtų būti saugoma skaitmeninėse darniose sąveikiuose nacionalinėse registracijos sistemose, kuriomis naudojamosi kompetentingos institucijos galėtų gauti tą informaciją ir ja keistis. Pagal šį reglamentą sukurtų nacionalinių registrų sąveikumo užtikrinimo mechanizmai turėtų būti taikomi nepažeidžiant būsimai Reglamento (ES) 2018/1139 74 straipsnyje nurodytai informacijos saugykiai taikytinų taisyklių;
- (18) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnio 8 dalį šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių galimybei nustatyti nacionalines taisykles, pagal kurias bepiločių orlaivių naudojimui būtų taikomos tam tikros sąlygos dėl prižasčių, kurios nepatenka į Reglamento (ES) 2018/1139 taikymo sritį, be kita ko, susijusių su visuomenės saugumu arba privatumo ir asmens duomenų apsauga pagal Sąjungos teisę;
- (19) nacionalinės registravimo sistemos turėtų atitikti taikytinus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus dėl privatumo ir asmens duomenų tvarkymo, o jose saugoma informacija turėtų būti lengvai prieinama ⁽⁴⁾;
- (20) UAS naudotojai ir nuotoliniai pilotai turėtų žinoti numatytam naudojimui taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su sauga, privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga;
- (21) tam tikros vietos, kaip antai ligoninės, žmonių susibūrimo vietos, įrenginiai ir objektai, pvz., baudžiamosios institucijos ar pramonės įmonės, aukščiausiojo ir aukštesniojo lygio valdžios institucijos, gamtos saugos teritorijos ar tam tikri transporto infrastruktūros objektai, gali būti ypač jautrios tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS. Tai neturėtų daryti poveikio valstybių narių galimybei nustatyti nacionalines taisykles, pagal kurias bepiločių orlaivių naudojimui būtų taikomos tam tikros sąlygos dėl prižasčių, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, be kita ko, susijusių su gamtos apsauga, visuomenės saugumu arba privatumo ir asmens duomenų apsauga pagal Sąjungos teisę;

⁽³⁾ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos (OL L 170, 2009 6 30, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (22) bepiločio orlaivio keliamas triukšmas ir tarša turėtų būti kuo labiau sumažinti atsižvelgiant į naudojimo sąlygas ir įvairius konkrečių valstybių narių ypatumus, kaip antai gyventojų tankį, kai triukšmas ir teršalai kelia susirūpinimą. Kad UAS naudojimas būtų labiau priimtinas visuomenei, Deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 numatytas didžiausias leidžiamasis atvirosios kategorijos bepiločių orlaivių, naudojamų arti žmonių, skleidžiamo triukšmo lygis. Specialiosios kategorijos orlaivių naudotojams taikomas reikalavimas parengti gaires savo nuotoliniams pilotams skrydžius vykdyti taip, kad žmonėms ir gyvūnams būtų keliami kuo mažiau nepatogumų;
- (23) dabartiniai nacionaliniai pažymėjimai turėtų būti pritaikyti prie šio reglamento reikalavimų;
- (24) siekiant užtikrinti tinkamą šio reglamento įgyvendinimą, turėtų būti nustatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės. Visų pirma, prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, valstybės narės ir suinteresuotieji subjektai turėtų turėti pakankamai laiko savo tvarkai pritaikyti prie naujosios reglamentavimo sistemos;
- (25) naujoji UAS naudojimo reglamentavimo sistema turėtų nedaryti poveikio kitiems pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę taikytiniams aplinkos ir gamtos apsaugos įpareigojimams;
- (26) nors šiuo metu dar tik kuriama infrastruktūros, paslaugų ir tvarkos sistema „U-space“, kuria siekiama užtikrinti skrydžių, vykdomų naudojant UAS, saugą ir remti jų integraciją į aviacijos sistemą, į šį reglamentą jau turėtų būti įtraukti reikalavimai dėl trijų sistemos „U-space“ ramsčių, būtent registracijos, geografinio orientavimo ir nuotolinio identifikavimo, kuriuos vėliau reikės nustatyti dar išsamiau;
- (27) kadangi aviamodeliai priskiriami prie UAS, o iš patirties matyti, kad klubuose ir asociacijose vykdomiems aviamodelių skrydžiams būdingas deramas saugos lygis, turėtų būti sklandžiai pereita nuo skirtingų nacionalinių sistemų prie naujosios Sąjungos reglamentavimo sistemos, kad aviamodeliavimo klubai ir asociacijos galėtų ir toliau veikti taip, kaip dabar, taip pat atsižvelgiant į valstybėse narėse sukauptą geriausią patirtį;
- (28) be to, atsižvelgiant į gerą saugos lygį, kurį pasiekia šio reglamento priede nurodyti C4 klasės orlaiviai, mažą riziką keliančius tokių orlaivių skrydžius turėtų būti leidžiama vykdyti kaip atvirosios kategorijos skrydžius. Tokie aviamodelių naudotojų dažnai naudojami orlaiviai palyginti paprastesni nei kitų klasių bepiločiai orlaiviai, todėl jiems neturėtų būti taikoma neproporcingų techninių reikalavimų;
- (29) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (ES) 2018/1139 127 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos išsamios nuostatos dėl bepiločių orlaivių sistemų naudojimo ir jas naudojančių asmenų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Reglamente (ES) 2018/1139.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) bepiločio orlaivio sistema (UAS) – bepilotis orlaivis ir jo nuotolinio valdymo įranga;
- (2) bepiločio orlaivio sistemos naudotojas (UAS naudotojas) – juridinis arba fizinis asmuo, naudojantis arba ketinantis naudoti vieną arba daugiau UAS;
- (3) žmonių sambūris – susibūrimas, iš kurio dėl susirinkusių žmonių gausos neįmanoma išeiti;

- (4) UAS geografinė zona – kompetentingos institucijos nustatyta oro erdvės dalis, kurioje vykdyti skrydžius naudojant UAS leidžiama, jie ribojami arba draudžiami siekiant pašalinti dėl UAS naudojimo kylančią riziką saugai, privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui arba aplinkai;
- (5) patikimumas – rizikos mažinimo priemonių savybė, reiškianti, kad jas taikant sauga padidėja ir šio saugos padidėjimo užtikrinimo ir vientisumo lygį;
- (6) standartinis scenarijus – priedo 1 priedėlyje apibrėžtos specialiosios kategorijos skrydžio, vykdomo naudojant UAS, tipas, kuriam nustatytas tikslus sąrašas rizikos mažinimo priemonių, o kompetentingai institucijai pakanka naudotojo deklaracijos, kad vykdydamas šio tipo skrydžius jis taikys rizikos mažinimo priemones;
- (7) tiesiogiai matomas skrydis (VLOS) – skrydis, vykdomas naudojant UAS, kai nuotolinis pilotas nuolat be pagalbinių priemonių matyti bepilotį orlaivį ir valdyti jo skrydžio trajektoriją kitų orlaivių, žmonių ir kliūčių atžvilgiu, kad išvengtų susidūrimų;
- (8) tiesiogiai nematomas skrydis (BVLOS) – naudojant UAS vykdomas skrydis, kuris nėra VLOS;
- (9) lengvosios UAS naudotojo pažymėjimas (LUC) – kompetentingos institucijos išduotas UAS naudotojo pažymėjimas, nustatytas priedo C dalyje;
- (10) aviamodeliavimo klubas arba asociacija – valstybėje narėje teisiškai įsteigta organizacija, kurios tikslas – naudojant UAS vykdyti laisvalaikio skrydžius, parodomuosius skrydžius, sportinę veiklą ar rengti varžybas;
- (11) pavojingieji kroviniai – daiktai ar medžiagos, kurie įvykus incidentui ar avarijai gali kelti pavojų sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai ir kuriuos bepilotis orlaivis skraidina kaip savo krovinį, visų pirma:
 - a) sprogmenys (masinio sprogo pavojus, skeveldrų pavojus, nedidelis sprogo pavojus, didelis gaisro pavojus, itin nejautrūs sprogmenys);
 - b) dujos (degiosios dujos, nedegios dujos, nuodingosios dujos, deguonis, pavojingos įkvėpus);
 - c) degieji skysčiai (degieji skysčiai, mazutas, benzinas);
 - d) degiosios kietosios medžiagos (degiosios kietosios medžiagos, savaime užsiliepsnojančios kietosios medžiagos, pavojingos sudrėkusios);
 - e) oksidatoriai ir organiniai peroksidai;
 - f) nuodingosios ir užkrečiamosios medžiagos (nuodai, biologinį pavojų keliančios medžiagos);
 - g) radioaktyviosios medžiagos;
 - h) ėsdinančiosios medžiagos;
- (12) kroviny – prietaisas, mechanizmas, įrenginys, dalis, aparatas, reikmuo arba pagalbiniis įrenginys, įskaitant ryšių įrangą, kuris yra sumontuotas orlaivyje arba prie jo pritvirtintas, bet nenaudojamas ir nėra skirtas skrendančiam orlaiviui valdyti ir kuris nėra orlaivio korpuso, variklio arba oro sraigto dalis;
- (13) tiesioginis nuotolinis identifikavimas – sistema, kuria užtikrinamas vietinis informacijos apie skrendantį bepilotį orlaivį, įskaitant jo ženklus, perdavimas taip, kad šią informaciją būtų galima gauti be fizinės prieigos prie bepiloto orlaivio;
- (14) sekamasis režimas – UAS naudojimo režimas, kai bepilotis orlaivis nuolat seka nuotolinį pilotą iš anksto nustatytu spinduliu;
- (15) geografinis orientavimas – funkcija, kuri, remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis, nustato galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir įspėja nuotolinį pilotą, kad šis galėtų nedelsdamas imtis efektyvių veiksmų tam pažeidimui išvengti;
- (16) privačiai sukonstruota UAS – asmeninėms reikmėms konstruotojo surinkta arba pagaminta UAS, išskyrus UAS, surinktas iš dalių rinkinio, kuris rinkai pateiktas kaip vienas parengtas surinkti kompleksas;
- (17) autonominis skrydis – skrydis, kurio metu bepilotis orlaivis skrenda be galimybės įsikišti nuotoliniam pilotui;
- (18) pašaliniai asmenys – asmenys, kurie nedalyvauja naudojant UAS arba kurie nežino apie UAS naudotojo duotus nurodymus ir taikomas atsargumo priemones;
- (19) tiekimas rinkai – gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba nemokamai;

- (20) pateikimas rinkai – gaminio tiekimas Sąjungos rinkai pirmą kartą;
- (21) kontroliuojamoji antžeminė zona – antžeminė zona, kurioje naudojama UAS ir kurioje UAS naudotojas gali užtikrinti pašalinių asmenų nebuvimą;
- (22) didžiausioji kilimo masė (MTOM) – gamintojo arba surinkėjo nustatyta didžiausioji bepiločio orlaivio masė, įskaitant krovinį ir degalus, kuriai esant galima naudoti bepilotį orlaivį;
- (23) bepilotis sklandytuvas – bepilotis orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant susidaro dėl aerodinaminių reakcijų su fiksuotais keliamaisiais paviršiais ir kurio sklendimas nepriklauso nuo jėgainės. Jame gali būti įmontuota jėgainė, skirta naudoti ekstremaliojoje situacijoje.

3 straipsnis

UAS naudojimo kategorijos

Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į atvirąją, specialiąją ir sertifikuotąją kategorijas, apibrėžtas atitinkamai 4, 5 ir 6 straipsniuose, ir jiems taikomos šios sąlygos:

- a) atvirosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, nereikia jokio išankstinio naudojimo leidimo ar UAS naudotojo veiklos deklaracijos prieš vykdant skrydį;
- b) specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, reikia gauti naudojimo leidimą, kurį pagal 12 straipsnį išduoda kompetentinga institucija, arba leidimą pagal 16 straipsnį arba, 5 straipsnio 5 dalyje nustatytais sąlygomis, UAS naudotojas turi pateikti deklaraciją;
- c) kad naudojant UAS būtų galima vykdyti sertifikuotosios kategorijos skrydžius, UAS turi būti sertifikuota pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945, o naudotojas – turėti pažymėjimą ir, kai taikoma, nuotolinio piloto licenciją.

4 straipsnis

Atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Skrydžiai priskiriami prie atvirosios kategorijos skrydžių, vykdomų naudojant UAS, tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:
 - a) UAS priskiriama prie vienos iš Deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 nustatytų klasių arba yra privačiai sukonstruota, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas;
 - b) bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 25 kg;
 - c) nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis būtų išlaikomas saugiu atstumu nuo žmonių ir neskristų virš žmonių sambūrių;
 - d) nuotolinis pilotas bepiločiu orlaiviu visą laiką vykdo VLOS, išskyrus kai skraidina jį sekamuoju režimu arba kai naudojami bepiločio orlaivio stebėtoju, kaip nurodyta priedo A dalyje;
 - e) skrydžio metu bepilotis orlaivis išlaikomas ne didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško, išskyrus atvejus, kai perskrendama kliūtis, kaip nustatyta priedo A dalyje;
 - f) skrydžio metu bepilotis orlaivis negabena pavojingųjų krovinių ir neišmeta jokių medžiagų;
2. atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į tris pakategores pagal priedo A dalyje nustatytus reikalavimus.

5 straipsnis

Specialiosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Kai neužtikrinama atitiktis vienam iš 4 straipsnyje arba priedo A dalyje nustatytų reikalavimų, UAS naudotojas iš valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą pagal 12 straipsnį.
2. Teikdamas naudojimo leidimo prašymą kompetentingai institucijai pagal 12 straipsnį, naudotojas atlieka rizikos vertinimą pagal 11 straipsnį ir pateikia jį kartu su prašymu, įtraukdamas tinkamas rizikos mažinimo priemones.
3. Pagal priedo B dalies UAS.SPEC.040 dalį kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei mano, kad pagal 12 straipsnį veiklos rizika tinkamai sumažinama.

4. Kompetentinga institucija nurodo, ar naudojimo leidimas yra susijęs su:
 - a) leidimu vykdyti vieną ar daugiau skrydžių nurodytu laiku ir (arba) nurodytoje vietoje. Į naudojimo leidimą įtraukiamas tikslus atitinkamas rizikos mažinimo priemonių sąrašas;
 - b) LUC patvirtinimu pagal priedo C dalį.
5. Jei UAS naudotojas valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingai institucijai pagal priedo B dalies UAS. SPEC.020 dalį pateikia deklaraciją, kad vykdys skrydį pagal standartinį scenarijų, nustatytą priedo 1 priedėlyje, jis neprivalo gauti naudojimo leidimo pagal šio straipsnio 1–4 dalis, ir tuomet taikoma 12 straipsnio 5 dalyje nustatyta procedūra.
6. Naudojimo leidimo arba deklaracijos nereikia:
 - a) UAS naudotojams, turintiems LUC su atitinkamomis teisėmis pagal priedo UAS.LUC.060 dalį;
 - b) skrydžiams, vykdomiems aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turinčiuose leidimą pagal 16 straipsnį.

6 straipsnis

Sertifikuotosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:
 - a) UAS yra sertifikuota pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 40 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktus ir
 - b) skrydis vykdomas bet kuria iš šių sąlygų:
 - i. virš žmonių sambūrių;
 - ii. jį vykdant skraidinami žmonės;
 - iii. jį vykdant skraidinami pavojingieji kroviniai, kurie įvykus avarijai gali sukelti didelį pavojų tretiesiems asmenims.
2. Be to, skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių, jei kompetentinga institucija, remdamasi 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, mano, kad skrydžio keliamos rizikos negalima tinkamai sumažinti be UAS sertifikavimo ir jos naudotojo atestavimo ir, kai taikoma, be nuotolinio piloto licencijavimo.

7 straipsnis

UAS naudojimo taisyklės ir tvarka

1. Vykdam atvirosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi priedo A dalyje nustatytų veiklos apribojimų.
2. Vykdam specialiosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi naudojimo apribojimų, nustatytų 12 straipsnyje nurodytame naudojimo leidime arba 16 straipsnyje nurodytame leidime, arba priedo 1 priedėlyje nustatytame UAS naudotojo deklaruotame standartiniame scenarijuje.

Ši dalis netaikoma, jei UAS naudotojas turi LUC su atitinkamomis teisėmis.

Specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ⁽⁵⁾ nustatyti veiklos reikalavimai.

⁽⁵⁾ 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL L 281, 2012 10 13, p. 1).

3. Sertifikuotosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ir Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 965/2012 ⁽⁶⁾ ir (ES) Nr. 1332/2011 ⁽⁷⁾ nustatyti veiklos apribojimai.

8 straipsnis

Nuotolinių pilotų kvalifikacijos taisyklės ir tvarka

1. Nuotoliniai pilotai, vykdančys atvirosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti priedo A dalyje nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.
2. Nuotoliniai pilotai, vykdančys specialiosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime arba priedo 1 priedėlyje nustatyta standartiniam scenarijuje, arba LUC nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir turėti bent šiuos gebėjimus:
 - a) gebėjimą taikyti veiklos procedūras (įprastas, nenumatytų aplinkybių ir avarines procedūras, skrydžio planavimo, patikrinimo prieš skrydį ir po skrydžio);
 - b) gebėjimą valdyti oro navigacijos ryšį;
 - c) gebėjimą valdyti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją ir automatizavimą;
 - d) vadovavimo, bendradarbiavimo ir savitvardos;
 - e) problemų sprendimo ir sprendimų priėmimo;
 - f) situacijos suvokimo;
 - g) darbo krūvio valdymo;
 - h) koordinavimo arba perdavimo, kaip tinkama.
3. Nuotoliniai pilotai, vykdančys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turi atitikti minimalios kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus pagal 16 straipsnį suteiktame leidime.

9 straipsnis

Minimalus nuotolinių pilotų amžius

1. Nuotoliniai pilotai, naudojantys UAS atvirosios arba specialiosios kategorijos skrydžiams vykdyti, turi būti ne jaunesni kaip 16 metų.
2. Minimalaus nuotolinių pilotų amžiaus reikalavimas netaikomas:
 - a) kai jie vykdo šio reglamento priedo A dalyje nustatytos A1 pakategorės skrydžius naudodami Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje apibrėžtos C0 klasės UAS, kuri yra Direktyvoje 2009/48/EB apibrėžtas žaislas;
 - b) privačiai sukonstruotoms UAS, kurių orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 250 g;
 - c) kai jie vykdo skrydį tiesiogiai prižiūrimi nuotolinio piloto, atitinkančio šio straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio reikalavimus.
3. Valstybės narės gali sumažinti minimalų amžių laikydamosi rizika grindžiamo požiūriu, atsižvelgdamos į konkrečią riziką, susijusią su skrydžiais jų teritorijoje:
 - a) nuotoliniams pilotams, vykdančiams atvirosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 4 metais;
 - b) nuotoliniams pilotams, vykdančiams specialiosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 2 metais.
4. Jei valstybė narė sumažina minimalų nuotolinių pilotų amžių, tiems nuotoliniams pilotams naudoti UAS leidžiama tik tos valstybės narės teritorijoje.
5. Išduodamos leidimus pagal 16 straipsnį, valstybės narės gali nustatyti kitoki minimalų nuotolinių pilotų, vykdančių skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, amžių.

⁽⁶⁾ 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 296, 2012 10 25, p. 1).

⁽⁷⁾ 2011 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1332/2011, kuriuo nustatomi bendri oro erdvės naudojimo reikalavimai ir veiklos procedūros, kad būtų išvengta susidūrimų ore (OL L 336, 2011 12 20, p. 20).

10 straipsnis

UAS tinkamumo skraidyti taisyklės ir tvarka

UAS, naudojama šiame reglamente nustatytiems skrydžiams vykdyti, turi atitikti tinkamumo skraidyti techninius reikalavimus ir taisykles bei tvarką, nustatytus deleguotuose aktuose, priimtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1139 58 straipsnį, nebent ji yra privačiai sukonstruota arba naudojama 16 straipsnyje nurodytiems skrydžiams vykdyti, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas.

11 straipsnis

Veiklos rizikos vertinimo taisyklės

1. Veiklos rizikos vertinime:
 - a) apibūdinamos UAS naudojimo savybės;
 - b) pasiūlomi adekvatūs veiklos saugos tikslai;
 - c) identifiikuojama dėl naudojimo kylanti rizika ant žemės ir ore, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
 - i. kokį pavojų veikla gali sukelti ant žemės esantiems tretiesiems asmenims arba turtui;
 - ii. atitinkamo bepiločio orlaivio sudėtingumą, eksploatacines savybes ir naudojimo charakteristikas;
 - iii. skrydžio tikslą, UAS tipą, susidūrimo su kitu orlaiviu tikimybę ir oro erdvės, kuria naudojama, klasę;
 - iv. UAS naudojimo arba veiklos rūšį, mastą ir sudėtingumą, įskaitant, kai aktualu, eismo, kurį organizuoja atsakinga organizacija arba asmuo, apimtį ir rūšį;
 - v. asmenų, kuriems dėl UAS naudojimo kyla rizika, galimybes ją įvertinti ir valdyti;
 - d) identifiikuojamos įvairios galimos rizikos mažinimo priemonės;
 - e) nustatomas būtinas pasirinktų rizikos mažinimo priemonių patikimumo lygis, užtikrinantis, kad skrydį būtų galima atlikti saugiai.
2. UAS naudojimo aprašyme pateikiama bent ši informacija:
 - a) vykdomos veiklos pobūdis;
 - b) veiklos aplinka ir geografinė numatomos veiklos vykdymo vieta, ypač gyventojų skaičius teritorijoje, virš kurios skrendama, orografija, oro erdvės tipai, oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūris ir oro erdvės tūris, kuris yra būtina apsauginė rizikos zona, įskaitant su geografinėmis zonomis susijusius veiklos reikalavimus;
 - c) skrydžio sudėtingumas, visų pirma numatomos planavimo ir vykdymo priemonės, asmens gebėjimai, patirtis ir savitvarda, taip pat būtinos techninės priemonės skrydžiui atlikti;
 - d) UAS techninės savybės, įskaitant jos veikimo charakteristikas atsižvelgiant į planuojamos veiklos sąlygas ir, kai taikoma, jos registracijos numeris;
 - e) personalo gebėjimas vykdyti skrydį, įskaitant personalo sudėtį, funkcijas, pareigas, mokymą ir naujausią patirtį.
3. Vertinime pasiūlomas tikslinis saugos lygis, kuris turi būti lygiavertis pilotuojamų orlaivių skrydžių saugos lygiui, atsižvelgiant į specifines UAS naudojimo savybes.
4. Identifiikuojant riziką nustatomi, be kita ko, visi šie dalykai:
 - a) nesumažinta naudojimo rizika ant žemės, atsižvelgiant į skrydžio tipą ir jo vykdymo sąlygas, įskaitant bent šiuos kriterijus:
 - i. VLOS ar BVLOS;
 - ii. gyventojų tankis vietose, virš kurių skrendama;
 - iii. skridimas virš žmonių sambūrių;
 - iv. bepiločio orlaivio matmenys;

- b) nesumažinta skrydžio rizika, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
- i. tikslų oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūrį, padidintą nenumatytų atvejų procedūroms būtinu oro erdvės tūriu;
 - ii. oro erdvės klasę;
 - iii. poveikį kitam oro eismui ir oro eismo valdymui (OEV) ir ypač:
 - skrydžio absoliutųjį aukštį;
 - kontroliuojamojoje ar nekontroliuojamojoje oro erdvėje;
 - aerodrome ar ne aerodromo aplinkoje;
 - ar oro erdvė yra virš miesto, ar kaimo vietovės;
 - atskyrimą nuo kitų eismo dalyvių.
5. Identifikuojant galimas rizikos mažinimo priemones, būtinas siūlomam tiksliniam saugos lygiui užtikrinti, atsižvelgiama į šias galimybes:
- a) ant žemės esančių žmonių izoliavimo priemones;
 - b) UAS naudojimo strateginius veiklos apribojimus, visų pirma:
 - i. geografinių erdvių, kuriuose vykdomas skrydis, apribojimą;
 - ii. skrydžio trukmės apribojimą arba laiko tarpinio, kuriuo vykdomas skrydis, nustatymą;
 - c) strateginį rizikos mažinimą taikant bendrąsias skrydžių taisykles arba naudojantis bendros oro erdvės struktūra ir paslaugomis;
 - d) galimybę susidoroti su galimomis nepageidaujamos skrydžio vykdymo sąlygomis;
 - e) organizacinius veiksmus, kaip antai UAS naudotojo parengtas veiklos ir techninės priežiūros procedūras ir techninės priežiūros procedūras pagal gamintojo pateiktą naudotojo vadovą;
 - f) su skrydžio sauga susijusių asmenų gebėjimų ir patirties lygį;
 - g) žmogaus klaidų riziką taikant veiklos procedūras;
 - h) UAS konstrukcines ypatybes ir veikimo charakteristikas, visų pirma:
 - i. susidūrimo rizikos mažinimo priemonių buvimą;
 - ii. sistemų, ribojančių smūgio energiją arba bepiločio orlaivio lūžumą, buvimą;
 - iii. UAS konstrukcijos atitiktį pripažintiems standartams ir patikimumo principui.
6. Siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumas vertinamas siekiant nustatyti, ar jos atitinka saugos tikslus ir numatomo naudojimo riziką, ypač siekiant užtikrinti, kad kiekvienas skrydžio etapas būtų saugus.

12 straipsnis

Leidimas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius

1. Kompetentinga institucija įvertina UAS naudotojo rizikos vertinimą ir siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumą siekiant užtikrinti, kad visais skrydžio etapais UAS būtų naudojama saugiai.
2. Kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei vertinant padaroma išvada, kad:
 - a) nustatant veiklos saugos tikslus atsižvelgta į veiklos riziką;
 - b) rizikos mažinimo priemonių, susijusių su veiklos sąlygomis skrydžiui vykdyti, jį vykdančio personalo gebėjimais ir bepiločio orlaivio techninėmis savybėmis, derinys yra adekvatus ir pakankamai patikimas skrydžio saugai užtikrinti, atsižvelgiant į identifikuotą riziką ant žemės ir ore;
 - c) UAS naudotojas yra pateikęs pareiškimą, kad numatomas skrydis atitinka visas su juo susijusias ir jam taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga.
3. Jei skrydis laikomas nepakankamai saugiu, kompetentinga institucija atitinkamai informuoja pareiškėją, nurodydama atsisakymo išduoti naudojimo leidimą priežastis.

4. Kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime išsamiai nurodoma:
 - a) leidimo taikymo sritis;
 - b) specialiosios sąlygos, taikomos:
 - i. UAS naudojimui ir veiklos apribojimams;
 - ii. reikalaujamai UAS naudotojo ir, kai taikoma, nuotolinių pilotų kvalifikacijai;
 - iii. techninėms UAS savybėms, įskaitant, jei taikoma, UAS sertifikavimą;
 - c) ši informacija:
 - i. UAS naudotojo registracijos numeris ir UAS techninės savybės;
 - ii. UAS naudotojo parengto veiklos rizikos vertinimo nuoroda;
 - iii. skrydžio veiklos apribojimai ir sąlygos;
 - iv. rizikos mažinimo priemonės, kurias turi taikyti UAS naudotojas;
 - v. vieta (-os), kurioje leidžiama vykdyti skrydį, ir visos kitos vietos valstybėse narėse pagal 13 straipsnį;
 - vi. visi su skrydžio tipu ir įvykių, apie kuriuos būtina pranešti (be Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 376/2014 ⁽⁸⁾ apibrėžtų įvykių), tipais susiję dokumentai ir įrašai.
5. Gavusi deklaraciją, kurios reikalaujama pagal 5 straipsnio 5 dalį, kompetentinga institucija:
 - a) patikrina, ar joje yra visi priedo UAS.SPEC.020 dalies 2 dalyje nustatyti elementai;
 - b) jei jie yra, be reikalo nedelsdama patvirtina UAS naudotojui, kad deklaracija gauta, yra išsamai ir kad naudotojas gali pradėti vykdyti veiklą.

13 straipsnis

Tarpvalstybiniai skrydžiai ir skrydžiai už registravimo valstybės ribų

1. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, kuriam naudojimo leidimas pagal 12 straipsnį jau suteiktas ir kurį visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia paraišką, į kurią įtraukia:
 - a) UAS naudotojui pagal 12 straipsnį išduoto naudojimo leidimo kopiją ir
 - b) informaciją apie numatomo skrydžio vietą (-as) ir, jei reikia, atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kuriomis mažinama pagal 11 straipsnio 2 dalies b punktą nustatyta rizika, susijusi su vietos oro erdvės, reljefo ir populiacijos savybėmis bei klimato sąlygomis.
2. Gavusi 1 dalyje nurodytą paraišką, valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentinga institucija nedelsdama ją įvertina ir registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai ir UAS naudotojui patvirtina, jog 1 dalies b punkte nurodytos atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje. Gavęs tokią patvirtinimą UAS naudotojas gali pradėti vykdyti numatomą skrydį, o registracijos valstybė narė atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kurias turi taikyti UAS naudotojas, užregistruoja pagal 12 straipsnį išduotame naudojimo leidime.
3. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, dėl kurio deklaraciją jis pateikė pagal 5 straipsnio 5 dalį ir kurį visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai pateiktos deklaracijos kopiją ir patvirtinimo, kad deklaracija gauta ir yra išsamai, kopiją.

⁽⁸⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).

14 straipsnis

UAS naudotojų ir sertifikuotų UAS registracija

1. Valstybės narės sukuria ir tvarko tikslios registracijos sistemas, kuriose registruojamos UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojai, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai.
 2. UAS naudotojų registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:
 - a) fizinio asmens vardas ir pavardė ir gimimo data arba juridinio asmens pavadinimas ir kodas;
 - b) UAS naudotojo adresas;
 - c) e. pašto adresas ir telefono numeris;
 - d) UAS draudimo liudijimo numeris, jei to reikalaujama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę;
 - e) juridinio asmens patvirtinimas dėl šio pareiškimo: „Visi skrydį tiesiogiai vykdančys asmenys yra kvalifikuoti atlikti savo užduotis, o UAS naudos tik tinkamą kvalifikaciją turintys nuotoliniai pilotai“;
 - f) turimi naudojimo leidimai, LUC ir pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą patvirtintos deklaracijos.
 3. Bepiločių orlaivių, kuriems taikomas sertifikavimo reikalavimas, registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:
 - a) gamintojo pavadinimas;
 - b) gamintojo nustatytas bepiločio orlaivio pavadinimas;
 - c) bepiločio orlaivio serijos numeris;
 - d) fizinio arba juridinio asmens, kurio vardu registruotas bepilotis orlaivis, vardas ir pavardė (arba pavadinimas), adresas, e. pašto adresas ir telefono numeris.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad registracijos sistemos būtų skaitmeninės ir sąveikios ir užtikrintų galimybę per Reglamento (ES) 2018/1139 74 straipsnyje nurodytą saugyklą gauti informaciją ir ja keistis tarpusavyje.
 5. UAS naudotojai registruojasi:
 - a) kai vykdo atvirosios kategorijos skrydžius bet kuriuo iš šių bepiločių orlaivių:
 - i. kurių MTOM ne mažesnė kaip 250 g arba kurie, atsitrenkę į žmogų, gali perduoti daugiau kaip 80 džaulių kinetinės energijos;
 - ii. kuriuose yra jutiklis, kuriuo galima fiksuoti asmens duomenis, nebent jis atitinka Direktyvos 2009/48/EB reikalavimus.
 - b) kai vykdo specialiosios kategorijos skrydžius bet kokios masės bepiločiu orlaiviu.
 6. UAS naudotojai, kurie yra fiziniai asmenys, registruojasi valstybėje narėje, kurioje yra jų gyvenamoji vieta, o juridiniai asmenys – kurioje yra pagrindinė jų verslo vieta, ir užtikrina, kad jų registracijos informacija būtų tiksli. UAS naudotojas negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

Valstybė narė UAS naudotojui ir UAS, kuriems taikomas registracijos reikalavimas, suteikia unikalų skaitmeninį registracijos numerį, pagal kurį galima identifikuoti atskirą naudotoją arba UAS.
- UAS naudotojo registracijos numeris nustatomas remiantis standartais, kuriais palaikomas registracijos sistemų sąveikumas.
7. Bepilotį orlaivį, kurio konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, registruoja jo savininkas.

Bepiločio orlaivio registracijos valstybės ir registravimo ženklas nustatomi pagal ICAO 7 priedą. Bepilotis orlaivis negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje.
 8. UAS naudotojai nurodo savo registracijos numerį ant kiekvieno bepiločio orlaivio, atitinkančio 5 dalyje nurodytas sąlygas.

15 straipsnis

UAS geografinių zonų veiklos sąlygos

1. Nustatydamos UAS geografines zonas dėl saugos, saugumo, privatumo ar aplinkos priežasčių, valstybės narės gali:
 - a) uždrausti tam tikrus arba visus skrydžius, vykdomus naudojant UAS, reikalauti konkrečių sąlygų tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS arba reikalauti išankstinio naudojimo leidimo tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS;
 - b) taikyti skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, konkrečius aplinkos standartus;
 - c) leisti naudoti tik tam tikrų klasių UAS;
 - d) leisti naudoti tik UAS, turinčias tam tikras technines savybes, visų pirma nuotolinio identifikavimo ar geografinio orientavimo sistemas.
2. Remdamosi kompetentingos institucijos atliktu rizikos vertinimu, valstybės narės gali nustatyti tam tikras geografines zonas, kuriose UAS naudojimui netaikomas vienas ar daugiau atvirosios kategorijos reikalavimų.
3. Pagal 1 arba 2 dalį nustatydamos geografines zonas, geografinio orientavimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad informacija apie UAS geografines zonas, įskaitant jų galiojimo laikotarpį, būtų viešai paskelbta bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu.

16 straipsnis

UAS naudojimas aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose

1. Aviamodeliavimo klubo ar asociacijos prašymu kompetentinga institucija gali išduoti leidimą vykdyti skrydžius naudojant UAS aviamodeliavimo klube ar asociacijoje.
2. 1 dalyje nurodytas leidimas išduodamas pagal bet kurį iš šių dalykų:
 - a) atitinkamas nacionalines taisykles;
 - b) nustatytą aviamodeliavimo klubo ar asociacijos tvarką, organizacinę struktūrą ir valdymo sistemą, užtikrinančią, kad:
 - i. nuotoliniai pilotai, vykdantys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų informuoti apie kompetentingos institucijos išduotame leidime nustatytas sąlygas ir apribojimus;
 - ii. nuotoliniams pilotams, vykdantiems skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų padedama įgyti būtinus gebėjimus skrydžius naudojant UAS vykdyti saugiai ir laikantis leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų;
 - iii. aviamodeliavimo klubas ar asociacija, informuotas (-a), kad nuotolinis pilotas, vykdamas skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, nesilaiko leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų, imtųsi tinkamų veiksmų ir, jei reikia, informuotų kompetentingą instituciją;
 - iv. kompetentingos institucijos prašymu aviamodeliavimo klubas ar asociacija pateiktų priežiūrai ir stebėsenai vykdyti reikalingus dokumentus.
3. 1 dalyje nurodytame leidime nurodomos sąlygos, kuriomis galima vykdyti skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, ir jis galioja tik tos valstybės narės, kurioje išduotas, teritorijoje.
4. Valstybės narės gali aviamodeliavimo klubams ar asociacijoms užtikrinti galimybę registruoti savo narius jų vardu pagal 14 straipsnį sukurtose registracijos sistemose. Jei taip nėra, aviamodeliavimo klubų ir asociacijų nariai pagal 14 straipsnį registruojasi patys.

17 straipsnis

Kompetentingos institucijos skyrimas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau subjektų kaip kompetentingą instituciją 18 straipsnyje nurodytoms užduotims vykdyti.

2. Jei valstybė narė kaip kompetentingą instituciją paskiria daugiau kaip vieną subjektą, ji:
 - a) aiškiai nustato kiekvienos kompetentingos institucijos kompetencijos sritį, t. y. jos pareigas;
 - b) nustato tinkamą tų subjektų tarpusavio koordinavimo mechanizmą, kad užtikrintų veiksmingą visų organizacijų ir asmenų, kuriems taikomas šis reglamentas, priežiūrą.

18 straipsnis

Kompetentingos institucijos užduotys

Kompetentinga institucija atsakinga už:

- a) šio reglamento reikalavimų vykdymo užtikrinimą;
- b) UAS naudotojų pažymėjimų ir nuotolinių pilotų, vykdančių sertifikuotosios kategorijos skrydžius naudojant UAS, licencijų išdavimą, laikiną galiojimo sustabdymą ar atšaukimą;
- c) dokumento, kuriuo patvirtinamas internetinio teorijos žinių egzamino pagal priedo UAS.OPEN.020 ir UAS.OPEN.040 dalis išlaikymas, išdavimą nuotoliniams pilotams ir nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimo pagal priedo UAS.OPEN.030 dalį išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą;
- d) naudojimo leidimų ir LUC išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą ir deklaracijų, kurių reikalaujama specialiosios kategorijos skrydžiams naudojant UAS vykdyti, išsamumo patikrinimą;
- e) dokumentų, įrašų ir ataskaitų, susijusių su UAS naudojimo leidimais, deklaracijomis, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimais ir LUC, tvarkymą;
- f) informacijos apie valstybių narių nustatytas UAS geografines zonas ir savo valstybės nustatytas zonas nacionalinėje oro erdvėje teikimą bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu;
- g) gavimo ir išsamumo patvirtinimą pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą arba patvirtinimą pagal 13 straipsnio 2 dalį;
- h) sukūrimą rizika grindžiamų priežiūros sistemų, skirtų prižiūrėti:
 - i. UAS naudotojams, pateikusiems deklaraciją arba turintiems naudojimo leidimą ar LUC;
 - ii. aviamodeliavimo klubams ir asociacijoms, turintiems 16 straipsnyje nurodytą leidimą;
- i) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių audito planavimą remiantis UAS naudotojų, pateikusių deklaraciją arba turinčių kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, rizikos profiliu, reikalavimų laikymosi lygiu ir saugos veiklos rezultatais;
- j) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių, kuriuos vykdo deklaraciją pateikę arba kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą turintys UAS naudotojai, patikrinimus, per kuriuos tikrinama UAS ir užtikrinama, kad UAS naudotojai ir nuotoliniai pilotai laikytųsi šio reglamento reikalavimų;
- k) UAS naudotojų, vykdančių atvirosios ar specialiosios kategorijos skrydžius, reikalavimų nesilaikymo aptikimo ir incidentų, apie kuriuos pranešta pagal 19 straipsnio 2 dalį, tyrimo sistemos įgyvendinimą;
- l) informacijos UAS naudotojams ir gairių, kuriomis skatinama skrydžių, vykdomų naudojant UAS, sauga, teikimą;
- m) UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojų, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai, registracijos sistemų sukūrimą ir tvarkymą.

19 straipsnis

Saugos informacija

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos ir Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 36 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros ir kontrolės institucijos bendradarbiauja saugos klausimais ir nustato efektyvaus keitimosi saugos informacija tvarką.
2. Kiekvienas UAS naudotojas kompetentingai institucijai praneša kiekvieną su sauga susijusį įvykį ir keičiasi informacija apie savo UAS, laikydamasis Reglamento (ES) Nr. 376/2014 reikalavimų.

3. Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (toliau – Agentūra) ir kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) 2018/1139 119 straipsnį ir jo įgyvendinimo aktus renka, analizuoja ir skelbia su jų teritorijoje naudojant UAS vykdomų skrydžių sauga susijusią informaciją.
4. Gavusios bet kurios 1, 2 arba 3 dalyje nurodytos informacijos, Agentūra ir kompetentinga institucija imasi būtinų priemonių, kad išspręstų visus saugos klausimus remdamosi geriausia turimais duomenimis ir analize, atsižvelgdamos į įvairių aviacijos saugos sričių, taip pat aviacijos saugos, kibernetinio saugumo ir kitų aviacijos reglamentavimo techninių sričių tarpusavio priklausomybę.
5. Jei kompetentinga institucija arba Agentūra imasi priemonių pagal 4 dalį, ji nedelsdama informuoja visas atitinkamas suinteresuotąsias šalis ir organizacijas, kurios turi laikytis tų priemonių pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir jo įgyvendinimo aktus.

20 straipsnis

Specialios nuostatos dėl tam tikrų UAS naudojimo atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti

Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB^(*) nustatytų tipų UAS, kurios neatitinka Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 ir kurios nėra privačiai sukonstruotos, gali būti toliau naudojamos laikantis toliau nurodytų sąlygų, jei jos buvo pateiktos rinkai iki 2022 m. liepos 1 d.:

- a) priedo A dalyje apibrėžtos A1 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, yra mažesnė nei 250 g;
- b) priedo A dalyje apibrėžtos A3 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant degalus ir krovinį, yra mažesnė nei 25 kg.

21 straipsnis

Leidimų, deklaracijų ir pažymėjimų pritaikymas

1. UAS naudotojams išduoti leidimai, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimai ir UAS naudotojų pateiktos deklaracijos ar lygiaverčiai dokumentai, išduoti remiantis nacionaline teise, lieka galioti iki 2021 m. liepos 1 d.
2. Iki 2021 m. liepos 1 d. valstybės narės pagal šį reglamentą pakeičia savo nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimus ir UAS naudotojų leidimus ar deklaracijas arba lygiaverčius dokumentus, įskaitant išduotus iki tos dienos.
3. Nedarant poveikio 14 straipsnio taikymui, skrydžius, vykdomus naudojant UAS aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose, leidžiama toliau vykdyti pagal atitinkamas nacionalines taisykles ir be leidimo pagal 16 straipsnį iki 2022 m. liepos 1 d.

22 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nedarant poveikio 20 straipsnio taikymui, UAS naudojimas atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti, neatitinkantis Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1–5 dalių reikalavimų, leidžiamas pereinamuoju dvejų metų laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams po šio reglamento įsigaliojimo dienos, jei laikomasi šių sąlygų:

- a) bepilotis orlaivis, kurio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 500 g, naudojamas laikantis veiklos reikalavimų, nustatytų priedo A dalies UAS.OPEN.020 dalies 1 punkte, o jį valdo pilotas, kurio kvalifikacija atitinka susijusios valstybės narės nustatytą lygį;
- b) bepilotis orlaivis, kurio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 2 kg, valdomas išlaikant ne mažesnę kaip 50 metrų atstumą iki žmonių, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė priedo A dalies UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte nustatyto lygio kvalifikacijai;
- c) bepilotis orlaivis, kurio maksimali kilimo masė yra didesnė kaip 2 kg, bet mažesnė nei 25 kg, valdomas laikantis priedo A dalies UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų veiklos reikalavimų, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje nustatytam lygiui.

^(*) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinant Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

23 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. liepos 1 d.

2. 5 straipsnio 5 dalis taikoma nuo priedo 1 priedėlio pakeitimo įtraukiant taikomus standartinius scenarijus dienos. Valstybės narės gali pagal 5 straipsnio 5 dalį pripažinti UAS naudotojų deklaracijas remdamosi nacionaliniais standartiniais scenarijais, jei jie atitinka priedo UAS.SPEC.020 dalies reikalavimus, kol šis reglamentas nebus iš dalies pakeistas į priedo 1 priedėlį įtraukiant standartinį scenarijų.

3. 15 straipsnio 3 dalis taikoma nuo 2021 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. gegužės 24 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

UAS NAUDOJIMAS ATVIROSIOS KATEGORIJS IR SPECIALIOSIOS KATEGORIJS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

A DALIS

UAS NAUDOJIMAS ATVIROSIOS KATEGORIJS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

UAS.OPEN.010. Bendrosios nuostatos

- (1) Atvirųjų skrydžių naudojant UAS kategorija pagal naudojimo apribojimus, nuotoliniam pilotui keliamus reikalavimus ir UAS techninius reikalavimus skirstoma į tris pakategorės – A1, A2 ir A3.
- (2) Jei naudojant UAS bepilotis orlaivis skraidinamas iš natūraliai kylančio reljefo vietovės arba per vietovę, kurioje yra natūralių reljefo pakilimų, bepilotis orlaivis turi išlaikyti 120 metrų atstumą nuo artimiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.
- (3) Kai bepilotis orlaivis skraidinamas ne didesniu kaip 50 m horizontaliu atstumu nuo aukštesnės kaip 105 metrų dirbtinės kliūties, už kliūtį atsakingo subjekto prašymu didžiausiasis aukštis, kuriame leidžiama naudoti UAS, gali būti padidinamas tiek, kad kliūtis aukštį viršytų ne daugiau kaip 15 metrų.
- (4) Nukrypstant nuo 2 punkto, bepiločiai sklandytuvai, kurių MTOM, įskaitant krovinį, yra mažesnė kaip 10 kg, gali būti skraidinami didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo artimiausio žemės paviršiaus taško, jei bepilotis sklandytuvas bet kuriuo metu skraidinamas ne didesniame kaip 120 metrų aukštyje virš nuotolinio piloto.

UAS.OPEN.020. UAS naudojimas A1 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A1 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) vykdydamas skrydį 5 punkto d papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas neskraidina bepiločio orlaivio virš žmonių sambūrių ir pagrįstai numato, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų. Jei skraidinamas bepilotis orlaivis netikėtai atsiduria virš pašalinių asmenų, nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis virš tų asmenų skristų kuo trumpiau;
- (2) vykdydamas skrydį 5 punkto a, b ir c papunkčiuose nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas gali skraidinti bepilotį orlaivį virš pašalinių asmenų, bet jokiais atvejais negali jo skraidinti virš žmonių sambūrių;
- (3) nukrypstant nuo 4 straipsnio 1 dalies d punkto, skrydis, kai įjungtas sekamasis režimas, vykdomas ne didesniu kaip 50 metrų atstumu nuo nuotolinio piloto;
- (4) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris:
 - a) yra susipažinęs su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu;
 - b) jei tai C1 klasės bepilotis orlaivis, apibrėžtas Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, yra baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, surengtą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Per egzaminą pateikiama 40 klausimų su keliais atsakymo variantais, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:
 - i. skrydžių sauga;
 - ii. oro erdvės apribojimai;
 - iii. aviacijos reguliavimas;
 - iv. žmogaus galimybių ribos;
 - v. veiklos procedūros;
 - vi. bendrosios žinios apie UAS;

- vii. privatumo ir duomenų apsauga;
- viii. draudimas;
- ix. saugumas;

(5) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:

- a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 250 g, o didžiausias skrydžio greitis mažesnis kaip 19 m/s, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
- b) kuris atitinka 20 straipsnio a punkte nustatytus reikalavimus;
- c) kuris yra paženklintas C0 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje, arba
- d) kuris yra paženklintas C1 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms.

UAS.OPEN.030. UAS naudojimas A2 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A2 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) skrydis vykdomas taip, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų ir UAS būtų naudojama saugiu, ne mažesniu kaip 30 metrų, horizontaliu atstumu nuo tokių asmenų; nuotolinis pilotas, naudodamas bepilotį orlaivį su įjungta mažo greičio režimo funkcija, horizontalų saugų atstumą nuo pašalinių asmenų gali sumažinti iki ne mažiau kaip 5 metrų, įvertinęs šias aplinkybes:
 - a) oro sąlygas;
 - b) bepiločio orlaivio eksploatacines savybes;
 - c) vietovės, virš kurios skraidoma, atskirtį.
- (2) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, susipažinęs su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu ir turintis nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą, išduotą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Šis pažymėjimas gaunamas nurodyta tvarka įvykdžius visas šias sąlygas:
 - a) baigus internetinį mokymo kursą ir išlaikius internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
 - b) baigus savarankišką praktinį mokymąsi A3 pakategorei nustatytais naudojimo sąlygomis, išdėstytomis UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose;
 - c) deklaravus b papunktyje nustatyto savarankiško praktinio mokymosi baigimą ir išlaikius papildomą teorijos žinių egzaminą, surengtą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Per egzaminą pateikiama ne mažiau kaip 30 klausimų su keliais atsakymo variantais, kuriais siekiama įvertinti nuotolinio piloto žinias apie techninius ir su naudojimu susijusius ant žemės gresiančios rizikos mažinimo būdus, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:
 - i. meteorologija;
 - ii. UAS skrydžio vykdymas;
 - iii. techniniai ir su naudojimu susiję ant žemės gresiančios rizikos mažinimo būdai;
- (3) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu, kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms.

UAS.OPEN.040. UAS naudojimas A3 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A3 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) skrydis vykdomas tokioje vietovėje, kurioje nuotolinis pilotas galėtų pagrįstai numatyti, kad visą UAS naudojimo laiką bepiločio orlaivio skrydžio zonoje nekils pavojaus pašaliniam asmeniui;
- (2) skrydis vykdomas saugiu, ne mažesniu kaip 150 metrų, horizontaliu atstumu nuo gyvenamosios, komercinės, pramoninės arba pramoginės paskirties zonų;
- (3) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris yra baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
- (4) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:
 - a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 25 kg, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
 - b) kuris atitinka 20 straipsnio b punkte nustatytus reikalavimus;
 - c) kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms arba
 - d) kuris yra paženklintas C3 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 4 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms, arba
 - e) kuris yra paženklintas C4 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 5 dalyje.

UAS.OPEN.050. UAS naudotojo pareigos

UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:

- (1) parengia veiklos procedūras, pritaikytas prie veiklos pobūdžio ir susijusios rizikos;
- (2) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;
- (3) kiekvienam UAS naudojimo atvejui paskiria nuotolinį pilotą;
- (4) užtikrina, kad nuotoliniai pilotai ir visi kiti darbuotojai, padedantys naudoti UAS, būtų susipažinę su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu ir:
 - a) turėtų savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su numatomų naudojant UAS vykdyti skrydžių pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyse, arba kad darbuotojai, kurie nėra nuotoliniai pilotai, būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;
 - b) būtų išsamiai susipažinę su UAS naudotojo procedūromis;
 - c) gautų numatomiems skrydžiams naudojant UAS vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurią valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
- (5) kai tinkama, atnaujinama informaciją geografinio orientavimo sistemoje, atsižvelgdamas į numatomą skrydžio vietą;
- (6) kai skrydis vykdomas vienos iš Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 1–5 dalyse nustatytų klasių bepiločiu orlaiviu, užtikrina, kad:
 - a) būtų pridėta atitinkama ES atitikties deklaracija su atitinkamos klasės nuoroda ir
 - b) prie bepiločio orlaivio būtų pritvirtintas atitinkamas klasės identifikavimo ženklas;
- (7) kai naudojant UAS vykdomas A2 arba A3 pakategorės skrydis, užtikrina, kad visi skrydžio vietovėje esantys dalyviai būtų informuoti apie riziką ir duotų aiškų sutikimą dalyvauti.

UAS.OPEN.060. Nuotolinio piloto pareigos

(1) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas:

- a) įgyja savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su numatomų naudojant UAS vykdyti skrydžių pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyse, ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą, išskyrus atvejus, kai skrydis vykdomas UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c punkte nurodytu bepiločiu orlaiviu;
- b) gauna naujausią numatomiems skrydžiams naudojant UAS vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurioje valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
- c) stebi aplinką, tikrina, ar nėra kliūčių, ir, išskyrus atvejus, kai vykdomas A1 pakategorės skrydis UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu, tikrina, ar nėra pašalinių asmenų;
- d) užtikrina, kad UAS būklė būtų tinkama numatytam skrydžiui saugiai vykdyti ir, jei taikytina, patikrina, ar tinkamai veikia tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
- e) jeigu UAS yra papildomas kroviny, patikrina, ar jo masė neviršija gamintojo nustatytos MTOM arba tai klasei nustatytos MTOM ribinės vertės.

(2) Skrydžio metu nuotolinis pilotas:

- a) negali eiti pareigų veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
- b) bepiločiu orlaiviu visą laiką vykdo VLOS ir atidžiai stebi oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
- c) laikosi pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
- d) turi galėti nuolat valdyti bepilotį orlaivį, išskyrus atvejį, kai nutrūksta ryšys arba kai naudojamas laisvojo skridimo bepilotis orlaivis;
- e) naudoja UAS pagal gamintojo pateiktą naudojimo vadovą, taip pat laikydamasis visų taikomų apribojimų;
- f) laikosi naudotojo procedūrų, jei tokių yra.

(3) Skrydžio metu nuotoliniai pilotai ir UAS naudotojai negali skristi į vietas, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, arba skraidyti tokiose vietovėse, išskyrus atvejus, kai yra gavę atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

(4) Vykdamas 2 punkto b papunktyje nustatytus reikalavimus, nuotoliniam pilotui gali padėti bepiločio orlaivio stebėtojas, kuris, būdamas šalia, be pagalbinių priemonių stebėtų bepilotį orlaivį ir taip padėtų nuotoliniam pilotui saugiai vykdyti skrydį. Tarp nuotolinio piloto ir bepiločio orlaivio stebėtojo užtikrinamas aiškus ir efektyvus ryšys.

UAS.OPEN.070. Nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinančio internetinio teorinių žinių egzamino ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimų galiojimo trukmė

- (1) UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje ir UAS.OPEN.040 dalies 3 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinantis internetinis teorinių žinių egzaminas ir UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimas galioja penkerius metus.
- (2) Nuotolinio piloto teorinių žinių atnaujinimas patvirtinamas ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas pratęsiamas įrodžius kvalifikaciją pagal UAS.OPEN.030 dalies 2 punktą arba UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktį.

B DALIS

UAS NAUDOJIMAS SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

UAS.SPEC.010. Bendrosios nuostatos

UAS naudotojas kompetentingai institucijai pateikia su numatomu naudojimu susijusį veiklos rizikos vertinimą, nustatytą 11 straipsnyje, arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, deklaraciją, išskyrus atvejį, kai naudotojas turi lengvosios UAS naudotojo pažymėjimą (LUC), suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje. UAS naudotojas reguliariai vertina taikomų rizikos mažinimo priemonių tinkamumą ir prireikus jas atnaujina.

UAS.SPEC.020. Naudojimo deklaracija

- (1) Pagal 5 straipsnį UAS naudotojas valstybės narės, kurioje naudojama UAS, kompetentingai institucijai gali pateikti naudojimo deklaraciją, kuria patvirtinama atitiktis šio priedo 1 priedėlyje nustatytam standartiniam scenarijui; ši deklaracija gali būti teikiama kaip alternatyva UAS.SPEC.30 ir UAS.SPEC.40 dalyse nustatytų reikalavimų vykdymui, kai:
 - a) naudojamas bepilotis orlaivis, kurio:
 - i. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdant VLOS virš kontroliuojamosios antžeminės zonos, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - ii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant VLOS, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - iii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant BVLOS virš retai gyvenamų vietovių;
 - iv. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdant BVLOS virš kontroliuojamosios antžeminės zonos;
 - b) orlaivis skraidinamas mažesniu kaip 120 metrų atstumu nuo žemės paviršiaus:
 - i. nekontroliuojamoje oro erdvėje (F arba G klasės) arba
 - ii. kontroliuojamoje oro erdvėje, pagal paskelbtas naudojimo zonai nustatytas procedūras suderinus skrydį ir gavus atskirą skrydžio leidimą.
- (2) UAS naudotojų deklaracijoje pateikiama:
 - a) administracinė informacija apie UAS naudotoją;
 - b) pareiškimas, kad skrydis atitinka 1 punkte nustatytą naudojimo reikalavimą ir priedo 1 priedėlyje nustatytą standartinį scenarijų;
 - c) UAS naudotojo išsipareigojimas laikytis susijusių rizikos mažinimo priemonių, būtinų naudojimo saugai užtikrinti, įskaitant susijusius nurodymus dėl naudojimo, bepiločio orlaivio konstrukcijos ir susijusių darbuotojų kvalifikacijos;
 - d) UAS naudotojo patvirtinimas, kad kiekvienas pagal deklaraciją atliekamas skrydis bus tinkamai apdraustas, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.
- (3) Gavusi deklaraciją, kompetentinga institucija patikrina, ar deklaracijoje pateikti visi 2 punkte nurodyti dalykai, ir nepagrįstai nedelsdama UAS naudotojui pateikia deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą.
- (4) Gavęs deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą, UAS naudotojas turi teisę pradėti naudoti UAS.
- (5) UAS naudotojai nedelsdami praneša kompetentingai institucijai apie visus jų pateiktoje naudojimo deklaracijoje nurodytos informacijos pasikeitimus.
- (6) UAS naudotojams, turintiems LUC, suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje, deklaracijos teikti nereikia.

UAS.SPEC.030. Prašymas išduoti naudojimo leidimą

- (1) UAS naudotojas, prieš pradėdamas naudoti UAS specialiosios kategorijos skrydžiams vykdyti, iš valstybės narės, kurioje jis yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą, išskyrus atvejus, kai:
 - a) taikomas UAS.SPEC.020 skirsnis arba
 - b) UAS naudotojas turi LUC, suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje.
- (2) Labai pasikeitus naudojimo pobūdžiui arba naudojimo leidime nurodytoms rizikos mažinimo priemonėms, UAS naudotojas pateikia prašymą išduoti atnaujintą naudojimo leidimą.
- (3) Prašymas išduoti naudojimo leidimą grindžiamas 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, jame taip pat pateikiama tokia informacija:
 - a) UAS naudotojo registracijos numeris;
 - b) atsakingo vadovo vardas ir pavardė arba, jei UAS naudotojas yra fizinis asmuo, UAS naudotojo vardas ir pavardė;
 - c) naudojimo rizikos vertinimas;
 - d) UAS naudotojo siūlomų rizikos mažinimo priemonių sąrašas, pateikiant pakankamai informacijos, kad kompetentinga institucija galėtų įvertinti rizikos mažinimo priemonių tinkamumą rizikai mažinti;
 - e) naudojimo vadovas, jei to reikia atsižvelgiant į naudojimo riziką ir sudėtingumą;
 - f) patvirtinimas, kad pradėdant naudoti UAS bus pasirūpinta tinkama draudimu, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.

UAS.SPEC.040. Naudojimo leidimo išdavimas

- (1) Gavusi prašymą pagal UAS.SPEC.030 dalį, kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį nedelsdama išduoda naudojimo leidimą, nustačiusi, kad naudojimas atitinka šias sąlygas:
 - a) pateikta visa UAS.SPEC.030 dalies 3 punkte reikalaujama informacija;
 - b) nustatyta skrydžių koordinavimo su atitinkamu oro erdvės paslaugų teikėju procedūra, taikoma, kai visas skrydis arba jo dalis vykdomi kontroliuojamoje oro erdvėje.
- (2) Kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį naudojimo leidime nurodo tikslią leidimo taikymo sritį.

UAS.SPEC.050. UAS naudotojo pareigos

- (1) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
 - a) nustato procedūras ir apribojimus, pritaikytus prie numatomo naudojimo pobūdžio ir susijusios rizikos, įskaitant:
 - i. veiklos procedūras, kuriomis užtikrinamas veiklos sauga;
 - ii. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad numatomo naudojimo srityje būtų laikomasi naudojimo zonai taikomų saugumo reikalavimų;
 - iii. priemonės, kuriomis užtikrinama apsauga nuo neteisėtos veiklos ir neteisėtos prieigos;
 - iv. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad visais naudojimo atvejais būtų laikomasi Reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. Visų pirma jis atlieka poveikio duomenų apsaugai vertinimą, kai to pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnį reikalauja nacionalinė duomenų apsaugos tarnyba;
 - v. savo nuotoliniams pilotams skirtas gaires, kuriose būtų rekomenduojama planuoti UAS naudojimą taip, kad žmonėms ir gyvūnams būtų keliami kuo mažiau nepatogumų, įskaitant triukšmą ir išmetamuosius teršalus;
 - b) kiekvienam naudojimo atvejui paskiria nuotolinį pilotą, o savarankiško skrydžio atveju užtikrina, kad visais jo etapais pagal procedūras, parengtas pagal a punktą, būtų tinkamai paskirstytos pareigos ir užduotys, visų pirma – nustatytos UAS.SPEC.060 dalies 2 ir 3 punktuose;

- c) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;
- d) užtikrina, kad prieš pradėdami naudoti UAS nuotoliniai pilotai atitiktų visus šiuos reikalavimus:
- i. turėtų kvalifikaciją atlikti savo užduotis, įgytą per atitinkamus mokymus, nurodytus naudojimo leidime arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, atitinkančius sąlygas ir apribojimus, nustatytus atitinkamame standartiniame scenarijuje, nurodytame 1 priedėlyje, arba LUC;
 - ii. būtų baigę nuotolinių pilotų mokymo kursą, pagrįstą gebėjimų ugdymu ir apimantį 8 straipsnio 2 dalyje nustatytus gebėjimus;
 - iii. būtų baigę naudojimo leidime nurodytą nuotolinių pilotų mokymo kursą, susijusį su naudojimu, kuriam reikalingas toks leidimas; toks mokymas turėtų būti rengiamas bendradarbiaujant su kompetentingos institucijos pripažinta įstaiga;
 - iv. būtų baigę su deklaracijoje nurodytu naudojimu susijusį nuotolinių pilotų mokymo kursą, parengtą atsižvelgiant į standartiniame scenarijuje nustatytas rizikos mažinimo priemones;
 - v. būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, nustatytas pagal a papunktį;
 - vi. gautų naujausią numatomiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
- e) užtikrina, kad už svarbių pareigų, susijusių su UAS naudojimu, vykdymą atsakingi darbuotojai, išskyrus patį nuotolinį pilotą, atitiktų visus šiuos reikalavimus:
- i. būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;
 - ii. būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, parengtas pagal a papunktį;
 - iii. būtų gavę naujausią numatomiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
- f) kiekvieną skrydį vykdo laikydamasis apribojimų, sąlygų ir rizikos mažinimo priemonių, nurodytų deklaracijoje arba naudojimo leidime;
- g) registruoja informaciją apie UAS naudojimo atvejus, kaip reikalaujama deklaracijoje arba naudojimo leidime;
- h) naudoja UAS, kurios konstrukcija būtų bent tokia, kad dėl galimo gedimo UAS neišskristų iš naudojimo erdvės arba mirtinai nesužalotų žmonių. Be to, žmogaus ir mašinos sąsajos turi būti tokios, kad būtų kuo labiau sumažinta piloto klaidos rizika ir pilotas nebūtų pernelyg varginamas;
- i) užtikrina saugiam naudojimui tinkamą UAS būklę šiomis priemonėmis:
- i. bent nustatydamas techninės priežiūros instrukcijas ir samdydamas tinkamai parengtus ir tinkamos kvalifikacijos techninės priežiūros darbuotojus ir
 - ii. kai reikia, laikydamasis UAS.SPEC.100 dalies reikalavimų;
 - iii. naudodamas bepilotų orlaivį, kuris sukonstruotas taip, kad skleistų kuo mažiau triukšmo ir išmestų kuo mažiau teršalų, atsižvelgiant į numatomą naudojimą ir geografines zonas, kuriose orlaivio triukšmas ir išmetamieji teršalai gali kelti susirūpinimą.

UAS.SPEC.060. Nuotolinio piloto pareigos

(1) Nuotolinis pilotas:

- a) negali eiti pareigų veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
- b) turi reikiamą nuotolinio piloto kvalifikaciją, nustatytą naudojimo leidime, 1 priedėlyje nustatytame standartiniame scenarijuje arba LUC ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą.

- (2) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas įvykdo visas šias sąlygas:
- a) gauna naujausią numatomiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
 - b) užtikrina, kad naudojimo aplinka atitiktų leidime arba deklaracijoje nustatytus apribojimus ir sąlygas;
 - c) užtikrina, kad UAS būklė būtų tinkama numatytajam skrydžiui saugiai atlikti ir, jei taikytina, patikrina, ar tinkamai veikia tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
 - d) užtikrina, kad informacija apie naudojimą būtų pateikta atitinkamai oro eismo paslaugų (ATS) tarnybai, kitiems oro erdvės naudotojams ir susijusiems suinteresuotiems subjektams, kaip reikalaujama naudojimo leidime arba pagal valstybės narės pagal 15 straipsnį paskelbtas sąlygas dėl geografinės naudojimo zonos.
- (3) Skrydžio metu nuotolinis pilotas:
- a) laikosi leidime arba deklaracijoje nustatytų apribojimų ir sąlygų;
 - b) vengia susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos ir nutraukia skrydį, jei jį tęsiant galėtų kilti pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
 - c) laikosi pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
 - d) laikosi naudotojo procedūrų;
 - e) negali skristi į vietas, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, arba skraidyti tokiose vietovėse, išskyrus atvejus, kai yra gavęs atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

UAS.SPEC.070. Naudojimo leidimo perleidimas

Naudojimo leidimo perleisti negalima.

UAS.SPEC.080. Naudojimo leidimo galiojimo trukmė

- (1) Kompetentinga institucija naudojimo leidime nurodo jo galiojimo trukmę.
- (2) Neatsižvelgiant į 1 punktą, naudojimo leidimas galioja tol, kol UAS naudotojas laikosi atitinkamų šio reglamento reikalavimų ir naudojimo leidime nustatytų sąlygų.
- (3) Panaikinus naudojimo leidimą arba jo atsisakius, UAS naudotojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.SPEC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, UAS naudotojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų arba kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

UAS.SPEC.100. Sertifikuotos įrangos ir sertifikuoto bepiločio orlaivio naudojimas

- (1) Jei, naudojant UAS, naudojamas bepilotis orlaivis, dėl kurio yra išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, arba sertifikuota įranga, UAS naudotojas pagal tai sertifikuotai įrangai taikomas instrukcijas ir procedūras arba pagal organizacinį patvirtinimą ar leidimą registruoja naudojimo arba eksploataavimo laiką.
- (2) UAS naudotojas laikosi bepiločio orlaivio arba įrangos pažymėjime nurodytų instrukcijų ir Agentūros išleistų nurodymų dėl tinkamumo skraidyti arba naudojimo.

C DALIS

LENGVOSIOS UAS NAUDOTOJO PAŽYMĖJIMAS (LUC)

UAS.LUC.010. Bendrieji reikalavimai dėl LUC

- (1) Juridinis asmuo turi teisę prašyti pagal šią dalį išduoti LUC.
- (2) Prašymas išduoti LUC arba iš dalies pakeisti turimą LUC teikiamas kompetentingai institucijai, jame pateikiama visa ši informacija:
 - a) UAS naudotojo valdymo sistemos, įskaitant jos organizacinę struktūrą ir saugos valdymo sistemą, aprašymas;
 - b) UAS naudotojo atsakingojo (-ųjų) darbuotojo (-ų), įskaitant asmenį, atsakingą už leidimą naudoti UAS, vardas (-ai) ir pavardė (-ės);
 - c) pareiškimas, kad visus kompetentingai institucijai pateiktus dokumentus prašymo teikėjas patikrino ir nustatė, kad jie atitinka taikomus reikalavimus.
- (3) Įvykdžius šios dalies reikalavimus, LUC turėtoji gali būti suteiktos teisės pagal UAS.LUC.060 dalį.

UAS.LUC.020. LUC turėtojo pareigos

LUC turėtojas:

- (1) laikosi UAS.SPEC.050 ir UAS.SPEC.060 dalių reikalavimų;
- (2) laikosi patvirtinimo sąlygose apibrėžtos taikymo srities ir teisių;
- (3) nustato naudojimo kontrolės sistemą, taikytiną kiekvienam UAS naudojimui pagal jo LUC nustatytas sąlygas atvejui, ir ją taiko;
- (4) pagal 11 straipsnį atlieka numatomo naudojimo rizikos vertinimą, išskyrus atvejus, kai naudojimui pakanka UAS.SPEC.020 dalyje nustatytos naudojimo deklaracijos;
- (5) ne trumpiau kaip 3 metus, užtikrindamas apsaugą nuo sugadinimo, pakeitimo ir vagystės, saugo su skrydžiais, vykdomais naudojantis UAS.LUC.060 dalyje nurodytomis teisėmis, susijusius įrašus apie šiuos dalykus:
 - a) naudojimo rizikos vertinimą, kai jo reikalaujama pagal 4 punktą, ir jo patvirtinamuosius dokumentus,
 - b) taikytas rizikos mažinimo priemones ir
 - c) darbuotojų, dalyvaujančių UAS naudojimui, atitikties stebėjimo ir saugos valdymo veikloje, kvalifikaciją ir patirtį;
- (6) 5 punkto c papunktyje nurodyti įrašai apie darbuotojus saugomi visą asmens darbo organizacijoje laikotarpį ir dar 3 metus po to, kai asmuo palieka organizaciją.

UAS.LUC.030. Saugos valdymo sistema

- (1) UAS naudotojas, prašantis išduoti LUC, nustato, įgyvendina ir taiko saugos valdymo sistemą, atitinkančią organizacijos dydį, jos veiklos pobūdį ir sudėtingumą, atsižvelgdamas į tai veiklai būdingus pavojus ir su ja susijusią riziką.
- (2) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
 - a) paskiria atsakingą vadovą, įgaliotą užtikrinti, kad visa veikla organizacijoje būtų vykdoma pagal taikomus standartus ir kad organizacija nuolat laikytųsi valdymo sistemos reikalavimų ir procedūrų, nustatytų UAS.LUC.040 dalyje nurodytame LUC vadove;
 - b) nustato aiškius atsakomybės ir atskaitomybės ryšius organizacijoje;
 - c) nustato ir taiko saugos politiką ir susijusius atitinkamus saugos tikslus;
 - d) paskiria pagrindinius už saugą atsakingus darbuotojus saugos politikai įgyvendinti;

- e) nustato ir taiko saugos rizikos valdymo procedūrą, apimančią dėl UAS naudotojo veiklos saugai kylančių pavojų nustatymą, taip pat jų vertinimą ir susijusios rizikos valdymą, įskaitant veiksmus siekiant sumažinti tą riziką ir patikrinti veiksmo veiksmingumą;
 - f) skatina saugą organizacijoje pasitelkdamas šias priemones:
 - i. mokymą ir švietimą;
 - ii. informavimą;
 - g) dokumentuoja visus pagrindinius saugos valdymo sistemos procesus, kuriais užtikrinama, kad darbuotojai būtų informuoti apie savo pareigas ir dalinio šių dokumentų keitimo tvarką; pagrindiniai procesai yra:
 - i. saugos ataskaitų teikimas ir vidaus tyrimai;
 - ii. naudojimo kontrolė;
 - iii. informavimas saugos klausimais;
 - iv. mokymas ir saugos užtikrinimo rėmimas;
 - v. atitikties stebėseną;
 - vi. saugos rizikos valdymas;
 - vii. pokyčių valdymas;
 - viii. organizacijų tarpusavio sąsaja;
 - ix. subrangovų ir partnerių pasitelkimas;
 - h) pasitelkia nepriklausomą funkcinį vienetą atitinkamų šio reglamento reikalavimų laikymuisi ir tinkamumui stebėti, taip pat taiko atsakingo vadovo informavimo apie nustatytus faktus sistemą, kad prireikus būtų galima užtikrinti veiksmingą taisomųjų priemonių įgyvendinimą;
 - i) pasitelkia funkcinį vienetą, kuris užtikrintų, kad pagal naudotojo saugos valdymo sistemą būtų vertinama ir mažinama per subrangovus teikiamai paslaugai arba tiekiamam produktui būdinga saugos rizika.
- (3) Jei organizacija turi kitų pažymėjimų, organizacijoms išduodamų pagal Reglamentą (ES) 2018/1139, į UAS naudotojo saugos valdymo sistemą gali būti integruojama saugos valdymo sistema, privaloma pagal tuos papildomus pažymėjimus.

UAS.LUC.040. LUC vadovas

- (1) LUC turėtojas kompetentingai institucijai pateikia LUC vadovą, kuriame tiesiogiai arba pateikiant nuorodas į kitus dokumentus apibūdinama jo organizacija, susijusios procedūros ir vykdoma veikla.
- (2) Vadove turi būti atsakingo vadovo pasirašytas pareiškimas, kuriuo būtų patvirtinta, kad organizacija visada vykdytų veiklą laikydama šio reglamento ir patvirtinto LUC vadovo. Jeigu atsakingas vadovas nėra organizacijos generalinis direktorius, šį pareiškimą taip pat pasirašo generalinis direktorius.
- (3) Jei kokią nors veiklą vykdo organizacijos partnerės arba subrangovai, UAS naudotojas LUC vadove nustato procedūras, kuriomis reglamentuojami LUC turėtojo santykiai su tomis organizacijomis partnerėmis arba subrangovais.
- (4) Prireikus atnaujinti LUC turėtojo organizacijos aprašymą, atliekami daliniai LUC vadovo pakeitimai ir jų kopijos pateikiamos kompetentingai institucijai.
- (5) UAS naudotojas visiems savo darbuotojams, atsižvelgdamas į jų funkcijas ir pareigas, išdalina atitinkamas LUC vadovo dalis.

UAS.LUC.050. LUC turėtojo patvirtinimo sąlygos

- (1) Kompetentinga institucija išduoda LUC įsitikinusi, kad UAS naudotojas atitinka UAS.LUC.020, UAS.LUC.030 ir UAS.LUC.040 dalių reikalavimus.

(2) Lengvosios UAS naudotojo pažymėjime pateikiama:

- a) UAS naudotojo tapatybės informacija;
- b) UAS naudotojo teisės;
- c) leidžiamas (-i) naudojimo būdas (-ai);
- d) leidžiama naudojimo vietovė, zona arba oro erdvės klasė, jei taikytina;
- e) specialieji apribojimai arba sąlygos, jei taikytina.

UAS.LUC.060. LUC turėtojo teisės

Įsitikinusi, kad pateikti tinkami dokumentai, kompetentinga institucija:

- (1) nustato naudojimosi lengvosios UAS naudotojo pažymėjime UAS naudotojui suteiktomis teisėmis nuostatas ir sąlygas ir
- (2) atsižvelgdama į patvirtinimo sąlygas, suteikia LUC turėtojui teisę duoti leidimus savo skrydžiams nepateikiant:
 - a) naudojimo deklaracijos;
 - b) prašymo išduoti naudojimo leidimą.

UAS.LUC.070. LUC valdymo sistemos pakeitimai

Po to, kai išduodamas LUC, išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo reikalaujama dėl tokių pakeitimų:

- (1) visų pakeitimų, susijusių su UAS naudotojo patvirtinimo sąlygomis;
- (2) visų pagal UAS.LUC.030 dalį privalomos LUC turėtojo saugos valdymo sistemos sudedamųjų dalių pakeitimų.

UAS.LUC.075. LUC perleidimas

Išskyrus atvejį, kai pasikeičia nuosavybės teisės į organizaciją, kompetentingos institucijos patvirtintą pagal UAS.LUC.070 dalį, LUC negalima perleisti.

UAS.LUC.080. LUC galiojimo trukmė

- (1) LUC išduodamas neribotam laikui. Jis galioja, jeigu:
 - a) LUC turėtojas nuolat laikosi atitinkamų šio reglamento ir pažymėjimą išdavusios valstybės narės reikalavimų ir
 - b) jo neatsisakoma arba jis nepanaikinamas.
- (2) Panaikinus LUC arba jo atsisakius, LUC turėtojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.LUC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, LUC turėtojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie visų įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų arba kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas pažymėjimas, naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

1 priedelis

Standartiniai scenarijai, kuriais grindžiama deklaracija
